

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUDEȚUL ALBA DE IOS

MANUSCRISELE NU SE
— INAPOIAZĂ. —

Unirea

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 120 Lei
Pe 6 luni . . . 60 Lei
Pe 3 luni . . . 30 Lei

Numărul 250 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Momente.

Pruncul dumnezeesc din peștera Betleemului, arătarea tainei cei din veac, cum atât de frumos o spune troparul Bunevestiri, este, în cel mai deplin înțeles al cuvântului, temelia credinței noastre. Printr'ânsul ni-s'a dat din partea lui Dumnezeu toată plinirea descoperirii divine, așa că pururea va rămânea adevărată cântarea sărbătorii, că »Nașterea lui Hristos... răsărit-a lumii lumina cunoștinței». Și dacă marile frământări ale așteptării Lui de veacuri s'au topit în pacea imensă, care a stăpânit lumea în acea sfântă noapte de Decembrie, lumina care a răsărit prin nașterea lui Emanuil a trezit, în schimb, sufletele credincioase la cea mai puternică acțiune care a existat vreodată în lume, aceea a creștinătății. Incepând cu cei dintâi închinători, cari au fost păstorii aduși de cântarea îngerească și până la uriașele manifestări mondiale din zilele noastre, cari aduc o lume întreagă la picioarele lui Isus, totul e străbatut de puterea credinței active, care deschizându-ne Ceriul, ne pune în mișcare întreagă ființa pentru a ajunge acolo, unde împreună cu îngerii primei nopți de Crăciun vom putea să cântăm mereu cântarea biruinței definitive: »Lui Dumnezeu... mărire!»

* * *

Și dacă se pot asemăna lucruri mai mici cu lucruri atât de mari, acțiunea părintelui mitropolit Vasile pentru școlile Blajului nostru, este și ea un crâmpciu din marea mișcare creștină, călăuzită de steaua care a »învoțat pe magi să se închine Soarelui dreptății». Atmosfera de înalt idealism românesc și de profundă creștinătate, în numele cărora se cere, chiar la un praznic al Nașterii Domnului, obolul foștilor elevi și eleve pe seama acestor școli, va crea, credem, în sufletul acestora dispoziția necesară, pentruca și ei să aducă: »aur, smirnă și tămâie» pe altarul acestor școli închinat aceluiaș »Soare al dreptății». Un lucru e sigur: Școlile Blajului trebuie să rămână așa cum au fost — o puternică cetățuie a românismului creștin și o glorie a bisericii noastre. Iar pentru aceasta nici o jefită nu e prea mare!

* * *

Această atmosferă de activă creștinătate transpiră și din actul atât de însemnat pentru biserica unită, că aproape toți credincioșii noștri din Feiurdul unei rătăcirii trecătoare își pot încălzi sufletele de nou în jurul vechinului altar al credinței, pe care era p'aci să și-l piardă. Crăciunul din anul trecut — e bine să ne amintim și de asta — ne-a adus bucuria, că »răsăritul cel de sus» a fost de nou cunoscut, în adevărata lui lumină, din partea Ocolişenilor Preasfințitului Iuliu al Gherlei, și iată că de astădată tot un Crăciun este prilejul, când Feiurdenii pot să cânte în noua lor biserică iarăși alături de noi: »Cântați Domnului tot pământul, și cu veselie laudați-l, că s'a preamărit». Da, s'a preamărit și L-au preamărit chiar Feiurdenii noștri iubii!

Pastorala de Crăciun

a Inalt Preasfinției Sale părintelui mitropolit Dr. Vasile Suciu.

»Hristos se naște, măriți-L; Hristos din ceriuri, întâmpinați-L; Hristos pe pământ, înălțați-vă». (Catavasia dela Nașterea Domnului).

Iubiți în Hristos Fii,

S'a împlinit un alt an, decând Fiul lui D-zeu Fiul omului s'a făcut.

Cântările de mărire și de laudă, pe cari le cântau îngerii deasupra peșterii din Viflaim, le repetăm și noi astăzi, și le-am repetat de atâtea ori, fără ca ele să se fi învechit vreodată, ori să-și fi pierdut ceva din farmecul lor. Cu cât le cântăm mai des și cu cât pătrundem mai adânc cuprinsul lor, cu atât se aprinde mai tare dragostea de D-zeu în inimile noastre. »Mărire întru cei de sus lui D-zeu», cântau îngerii, când vedeau pe Fiul lui D-zeu întrupat; și: »Hristos se naște, măriți-L; Hristos din ceriuri, întâmpinați-L», răspundem noi din inimile noastre pline de recunoștință, când vedem pe pruncul Isus în ieslea din Viflaim.

Dragostea lui Dumnezeu.

Și, până vor fi oameni pe pământ, cântarea aceasta cu duioșie și cu plecare de genuchi se va cânta, pentrucă sărbătoarea de astăzi ne arată dragostea lui D-zeu față de noi oamenii, netrebnicile lui făpturi. »Fiul lui D-zeu pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire s'a pogorît din ceriu», mărturisim noi în Crez, și că: »Împăratul ceriurilor pentru iubirea sa de oameni s'a arătat pe pământ și cu oamenii a petrecut», cântăm în Mărire dela glas opt.

Dragostea de oameni a îndemnat pe Fiul lui D-zeu, care șade »în lumină neapropiată», să se nască, ca om, chiar pe vremea aceasta, când sunt atât de lungi nopțile întunecoase și când sunt atât de posomorâte zilele de câteva ceasuri. Dragostea de oameni l-a îndemnat, ca El, al cărui Scaun sunt ceriurile și pământul este numai așternut picioarelor Lui, să se nască nu într'o casă, cum de obicei se nasc toți oamenii, ci într'o peșteră, la marginea unui sat. Și, tot dragostea de oameni l-a îndemnat, ca El, care este însaș vâpaia să sufere frig, și ca El, care »deschizându-și mâna sa, toate le umple de bunătate», să rămână gol.

Din iubirea, ce a avut-o Mântuitorul pentru noi, s'a supus El și a voit să guste dela început, toate lipsurile și toate suferințele noastre.

Iată pentru ce ziceam, iubiți în Hristos fii, că până vor fi oameni pe pământ, cu duioșie și cu plecare a inimii se vor cânta cântările dela Nașterea Domnului, pentrucă ele ne pun înaintea ochilor nemărginita dragoste a lui D-zeu, care s'a coborât la noi, ca să ne ridice, fiind noi dușmanii lui, prin păcat.

Astăzi ceriul s'a pogorît pe pământ. »Hristos din ceriuri, întâmpinați-L; Hristos pe pământ, înălțați-vă», cântăm în tropariul sărbătorii de astăzi. La Catavasia apoi adaugem: »D-zeul păcii, Tatăl îndurărilor, pe îngerul sflatului Său celui mare, dăruindu-ne pace, ni-l-a trimis nouă». Astăzi ceriul s'a pogorît pe pământ, ca pământul să-l ridice la ceriu: »Hristos din sinurile Tatălui s'a micșorat și a luat toată firea noastră cea omenească și o a îndumnezeit».

Astăzi prin coborîrea Fiului lui Dumnezeu, pământul a luat locul Raiului: »Taină streină văd și minunată: Ceriu fiind peștera; Scaun de Heruvimi, Fecioara; ieslea, locaș, întru carele s'a culcat Cel neîncăput, Hristos Dumnezeu». E taină streină pentru închipuirea minții omenești, ca peștera să ia locul ceriului; pânțele Fecioarei, locul Scaunului de Heruvimi, pe care șade Fiul lui Dumnezeu; iar ieslea să se prefacă în locaș și să cuprindă pe acela, pe care nimica nu-L poate cuprinde, fiind fără margini, neîncăput. »Astăzi Fecioara pe cel mai pe sus de ființă-L naște». Astăzi, Preacurata Vergură Maria, o făptură omenească și dânsa, naște pe Cel ce e mai pe sus de toate făpturile și Care a creiat toate.

Pe urmele dragostei divine.

Pilda aceasta a dragostei lui Dumnezeu a înmuiat și inimile muritorilor. Pe urma ei au venit oameni mari și tari și s'au pogorît la cei mici, ca să-i ridice și să-i ajute, fie prin instituții de binefacere, fie prin o egală îndreptărire. Aceasta ar fi democrația adevărată, întemeiată pe democrația dumnezească.

Omul însă tot om a rămas. Și, precum falsifică el alte lucruri bune și de valoare, așa au falsificat unii și democrația adevărată.

Sunt oameni, cari se dau de binevoitorii și sprijinitorii celor mici și slabi și le promit lucruri, pe cari nici ei nu le cred. Aceștia sunt demagogii, înșelătorii poporului. Ei nu caută binele celor mici, ci binele lor, la care vreau să ajungă prin amăgirea poporului. Le lipsește dragostea adevărată, care stă la temelia democrației dumnezești și creștine. Ei se pot cunoaște din faptele lor. Pentrucă după cum ne spune sf. apostol Paul (Rom. 12, 1 și urm.), dacă este dragoste: »Cel ce dăruiește, întru nevicienie (o face); cel ce este ispravnic, întru purtarea de grije; cel ce miluiește, întru bunăvoință. Dragostea nefățarnică fiind; urînd răul, și lipindu-vă de lucrul cel bun, cu dragoste frățească unul pe altul iubind, unul pe altul cu cinstea întrecând».

Se greșește însă și din partea celor mici, cari văzând, că cei mari se interesează de binele lor și se pogoară la ei, își pierd cum-pătul, închipuindu-și că ei ar fi mai mult decât

sunt aieva și că ar fi egali cu cei mari. Mulți din ei nu mai fac deosebire între mai mari și supuși, denegând ascultare mai marilor.

Nu acestea sunt însă învățăturile, cari se desprind din sărbătoarea zilei de astăzi și din sf. Evanghelie.

Ingerii văd pe pruncul Isus culcat în iesle, care la vedere, om fiind, era mai puțin decât ei. Pentru aceea însă știind ei, că cine este El, nu numai că nu se lasă amăgiți de aparențele atât de smerite, ci închinându-i-se Lui, preamăresc mila lui Dumnezeu, care în bunătatea Sa s'a umilit, până a se face om. Cei trei crai dela Răsărit văd și ei pe pruncul Isus în starea Lui sărăcicioasă. Dar, fiindcă credința le spunea, că acesta era împăratul, care avea să se nască, ei, craii, i-se închină Lui și îi aduc aur, smirnă și tămâie, ca unui împărat.

Domnul Hristos, Dumnezeu adevărat fiind, se face și om, luând firea noastră omenească, și întru cât e om suferă și moare pentru noi. Pentru aceea însă firea Lui dumnezească nu s'a micșorat. El tot Dumnezeu a rămas și noi ne închinăm Lui, ca lui Dumnezeu, chiar și atunci, când moare pe cruce. „Unule-născut Fiule și Cuvinte al lui Dumnezeu, cântăm noi la sf. liturgie, cela ce (după firea Ta dumnezească) ești fără de moarte și ai primit pentru mântuirea noastră a Te înrupa din sfânta Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioară Maria, neschimbat înrupându-Te (adece prin înrupare nu Te-ai schimbat, ci tot Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu ai rămas), și (întru cât ești om) restignindu-Te, Hristoase Dumnezeule (pentru că prin înrupare n'ai încetat a fi Dumnezeu) eu moartea Ta (întru cât ești om) pe moarte ai călcat, unul fiind (ca Dumnezeu) din sfânta Treime, preamărit împreună cu Tatăl și cu Spiritul Sfânt”.

Iată cum înțeleg ingerii, craii dela Răsărit și biserica coborrea celor mari la cei mici! Cei mici, nu numai că nu se socotesc egali cu cei mari, cari s'au micșorat pentru dânșii, ci închinându-li-se lor și dându-le cinstea cuvenită, li preamăresc.

Raporturile normale.

Nașterea Domnului Hristos și întreagă viața Lui ne arată și *raporturile, cari trebuie să fie între mai mari și supuși.*

Mântuitorul, întru cât este Dumnezeu, e Domnul și Stăpânul Maicii Sale, Preacuratei Vergure. Întrucât însă este om, El e mai mic și supus. De aceea îl vedem ca copil mic lăsat cu totul în grija Maicii Sale și ascultător de părinți, crescând în înțelepciune și în vrâstă, înaintea oamenilor și a lui Dumnezeu. Și, înainte de patimile Sale, când prevedea chinurile și suferințele, pe cari avea să le îndure, El nu fuge de ele, știind că aceasta îi este chemarea în lume, ci se roagă numai de Părintele ceresc, că dacă este cu puțință, să treacă dela El paharul suferințelor. Se spune însă întru toate voioșii Tatălui, când adaugă îndată: „Însă nu voia mea, ci voia Ta să fie”.

Atunci însă, când Mântuitorul pășește ca Dumnezeu, El, care ca om era deplin supus Maicii Sale și ascultător, acum se prezintă ca superior. La nunta din Cana Galileii Preacurata Vergură spune Mântuitorului, că „vin nu au” și să facă ceva. Răscumpărătorul văzând, că se provoacă la puterea lui dumnezească, după care El era superior Maicii Sale, nu o ascultă, ci îi spune: „Miere, încă nu a venit ora mea.”

Cu apostolii și cu învățăceii Săi Domnul Hristos se purta ca un prieten, nu ca un mai mare, și îi opria să-i zică învățător și bun. Atunci însă, când împrejurările cereau, ca El să-și arete puterea Sa peste Apostoli, El nu sta la îndoială, ci le poruncia și îi înfrunta, provocându-se la situația Sa de „domn și învățător”, titluri, pe cari de altă dată le respingea. „Voi îmi ziceți mie domn și învățător. Și bine ziceți, căci sunt. Și dacă eu, domnul și învățătorul vostru, v'am spălat vouă picioarele voastre, datori sunteți și voi unul altuia să vă spălați picioarele.”

Iată pildele Domnului Hristos, care ne arată, cum trebuie să fie mai marii și cum trebuie să fie supușii.

Superioritatea Domnului Hristos peste Apostoli e asemenea superiorității părintelui peste fiii săi. Adevăratul părinte se pogoară la fii, se lasă pe sine și umblă după binele lor. Atunci însă, când se cere, el își arată puterea. La rândul lor, adevărații fii nu nesocotesc coborrea părintelui, ci îl stimează și îl iubesc, iar când le poruncește, se supun de bună voie.

De aceea și vedem pe Mântuitorul, statorind raporturile, cari trebuie să fie la creștini, între mai mari și supuși, atunci, când pune față în față raporturile dintre mai marii și supușii omenești cu raporturile dintre mai marii și supușii creștini. Între oameni, zice el, între păgâni, mai marii sunt cu adevărat domni și stăpâni. Ei nu caută binele supușilor, ci binele lor, și supușii trebuie să le slujească lor. Între creștini însă lucrul e întors. Mai marii n'au să caute binele lor personal, ci binele supușilor. Și, nu supușii au să slujească mai marilor, ci mai marii trebuie să slujească supușilor. Pentru că nu supușii sunt puși pentru mai mari, ci mai marii sunt puși pentru supuși. „Mai marii neamurilor le domnesc pe ele, și cei ce le stăpânesc, făcători de bine se chiamă; iar la voi nu așa: ci cel ce este mai mare între voi, să fie ca cel mai mic, și cel dintâiu, tuturor slugă”.

Tocmai de aceea la oameni, supușii ascultă de mai mari, de frică; la creștini însă ascultarea trebuie să fie de bună voie și din conștiință, bine știind, că mai marii țin locul lui Dumnezeu pe pământ și că ei au să dea seamă de sufletele concrezute lor. „Ascultați pe mai marii voștri, zicea sf. Paul către Evrei, și vă plecați lor, că aceia priveghează pentru sufletele voastre, ca cei ce au să dea seamă”.

Indatoririle isvorite din dragoste.

În urmă Sărbătoarea de astăzi ne arată și *datorințele, pe cari le avem față de cei lipsiți.* Mântuitorul nostru, ca om, s'a lipsit de toate fericirile pământești și a luat asupra Sa toate lipsurile și toate suferințele „pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire”. A voit

Foia „Unirii”

Poveste de Crăciun.

Ninge! Mii și mii de fulgi zboară în aer, se amestecă și involburează în cele mai fantastice chipuri, pentru ca pe urmă să cadă moale pe pământul înghețat. Sub această mulțime de fluturași albi, Iudea pare ca și îngropată.

La marginea orizontului, într'un fond de ceață, ochiul atent distinge Betleemul sprijinit pe două coline concrezute de-o înălțime mijlocie. Prin văi se înșiruie olivi și smochini, întinzând crengile lor acoperite de zăpadă, asemenea unor fantome cu brațele întinse.

Viscolul a încetat. Jur împrejur e liniște. Toată viața pare a se fi stins și'n atmosferă se împrăștie o pace imensă.

... Dar iată un punct negru pe zăpada împurpurată de razele slabe ale unui soare de Decembrie. Este o caravană. Ea stă din trei persoane și două animale: un bătrân deasupra unui asin, o fată tinăra cu trupul slăbit culcată de jumătate pe o cămilă nepăsătoare, pe care o poartă de frâu un tânăr holteiu.

Vântul rece de iarnă s'a pornit de nou, desvelind din când în când vâlul cu care se acopere tinăra fată. Apare atunci un profil de-o fineță rară. Fața cu liniile supte reflectează o paloare de mort și doi ochi negri măriți prin suferință o luminează ca două felinare aprinse.

»Ioana, scumpa mea copilă, se auzi glasul

profund al bătrânului; ai tu astăzi dureri mai mari decât altădată?... Gura ți-e închisă și pari a fi ajuns la sfârșitul puterilor». — »Oh! ce nebulie, adause tinăra. Aibi în sfârșit minte, prietină și îngăduie-mi să te așez în așternut».

— »Să mergem! să mai mergem, răspunde tinăra fată. Mai mult decât altădată, sufletul meu este agitat în noaptea aceasta. O nădejde infinită alintă îndelungata mea așteptare. N'auzi tu, Ismail, un fel de rugăciuni fără înțeles, pe cari le murmură lucrurile din jurul nostru?... Trebuie să vină acela pe care l-au anunțat profeții, Izbăvitorul trecutului și al viitorului. În curând eu îl voi vedea pe Mântuitorul lui Israil. El mă va vindeca, și-mi va găti un loc în împărăția sa, fiindcă eu îl iubesc din tot sufletul și mi-ași da viața pentru ca împărăția lui să vie».

Flacăra internă ce luminează sufletul tinerei fete e mare. Ea este ca iluminată. Ismail, înțelegând rău acest limbaj inspirat, zise tovarășei sale într'un ton de reproș: »Ai preferi tu față de mine, logodnicul tău, pe acest necunoscut, de care vorbești mereu?» — »Ismail, răspunde fecioara, iubirea pe care o simt față de El, nu este de aceeași natură cu dragostea pe care o am față de tine. Noi ne-am jucat la o altă în copilărie și am alergat împreună pe câmpiile înflorite. Sunt zece ani, de când te cunosc. Și tu ai fost față de mine totdeauna bun și devotat. Am promis, și eu nu voi să știu de nime afară de tine. Dar El, îl simt că mă atrage, îl aud cum mă chiamă. El este eternul Ideal, pe care-l urmăresc, Frumuseța suverană de care mi-e plină inima. Nu pot să spun cum îl iubesc,

fiindcă el este pentru mine toate de odată: tată, mamă, frate, logodnic și cel mai delicat amic».

Nemulțumit, Ismail își sburli sprâncenele. »Ioana, zise el, dacă Mesia a cărui sosire mi-o vestești, e bun, pentru ce te-a lovit cu o boală atât de crudă. Adineaori, ca o gazelă sprintenă scăpai de tachinările mele prin fugă șgobie. Iar azi, se pare că viața s'a retras din tine. Dee-ți Dumnezeu în care crezi, să te poți folosi de membrele tale, și eu îl voi adora împreună cu tine, iubita mea».

— »Prietine, răspunde tinăra fată, dacă Stăpânul suveran al vieții și al morții a voit să mă cerce prin paralizarea picioarelor, pentru ce să mă plâng! Fie voia Lui aici pe pământ ca și în Ceriuri! De altfel, suferința, răstignindu-mi trupul, mi-a purificat sufletul. Zi de zi mă văd murind câte puțin pentru mine, spre a trăi viața eternă. Și în curând, o simt, sufletul meu, desfăcându-se de toate legăturile pământești, va sbura la Dumnezeu!...»

Ismail, înfricat, tăcu și-și aținti privirea asupra tinerei fete. Nu mai pricepea nimic. »Biet copil, gândi el, durerea l-a smintit!...» Cu inima îndurerată își urmă drumul.

Sosise noaptea cu lungul său cortegiu de umbre. Nici un șgomot, afară de acela al micii caravane în mers, nu turbura liniștea misterioasă a naturii. O tainică durere cuprinse pe bietul tinăru. Drumul ce lega Nazaretul de Betleem i-se părea nesfârșit. Mergea cu fruntea încercată de gânduri, deschizându-și ochii aproape în silă. Bolta cerească, fără a-și fi pierdut încă prea mult din întunecime, începu a se păta de

să ne ajute pe noi, cari eram săraci în darurile și în dragostea lui Dumnezeu. Și în dragostea Sa a mers și mai departe. S'a milostivit și spre cei ce suferiau trupește, așa că ni-se spune, că El „a umblat binefăcând și vindicând pe toți cei împresurați de diavolul”. „Orbii văd și șchiopii umblă, leproșii se curăță, surzii aud, morții se scoală, săracilor bine se vestește”, zicea El să se spună sfântului Ioan Botezătorul, care trimisese pe învățăceii săi, să întrebe pe Mântuitorul, dacă El este cel ce vine, sau pe altul să aștepte?

De aceea și vedem pe Mântuitorul pruncind, ca oamenii să se iubească unul pe altul, nu numai cu cuvântul, ci și cu fapta: „Din cele ce aveți voi, dați milostenie”. Și între faptele bune, pe cari le va lua în socotință la judecata fiecăruia din noi, sunt și faptele de milostenie trupească, pe cari făcându-le noi altora, le socotește ca și făcute Lui: „Veniți, binecuvântații Părintelui meu de moșteniți împărăția... că am flămânzit, și mi-ați dat de am mâncat; insetoșat-am și mi-ați dat de am beut; strein am fost, și m'ați primit; gol, și m'ați îmbrăcat.”

Incheiere.

Iubiți în Hristos fiii! Dragostea lui Dumnezeu care se arată în sărbătoarea de astăzi, să aprindă și în sufletele noastre dragostea față de Dumnezeu, căci dragostea cu dragoste se răsplătește. Pildele Mântuitorului să ne fie de învățătură și să le avem pururea înaintea ochilor, ori de câte ori avem să ne împlinim datorințele noastre de mai mari, ori de supuși. Dragostea lui față de noi cei mici, să ne fie povățuitoare în toate raporturile noastre cu cei ce sunt mai mici decât noi. Și văzând pe Fiul lui Dumnezeu, în forma pruncului Isus, în ieslea din Viflaim să cântăm și noi, cu încreagă biserica Răsăritului:

Preamăriți pe Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu, care pentru noi oamenii, și pentru a noastră mântuire s'a născut din Fecioara: „Hristos se naște măriți-L”. Ieșiți cu toții spre întâmpinarea și primirea cu osanale a lui Hristos, care

lăsând oarecum Ceriul, s'a pogorit pe pământ: „Hristos din ceriuri, întâmpinați-L”. Învălțați-vă, ridicăți-vă capetele voastre, voi, cei smeriți și întinați cu păcate, pentru că Mântuitorul vostru a venit la voi, pe pământ: „Hristos pe pământ, înălțați-vă” și „cântați Domnului tot pământul”, toți oamenii și toate făpturile, „și cu veselie lăudați-L, că s'a preamărit”.

Darul Domnului nostru Isus Hristos și iubirea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Spiritului Sfânt să fie cu voi cu toți.

O declarație a mitropolitului primat.

Ultimul număr (Ianuarie 1923) al revistei „Peninsula Balcanică” din București aduce în legătură cu criza dela patriarhia din Constantinopol următoarea părere a mitropolitului-primat Miron Cristea:

„Este neîndoelnic, că centrul ortodoxiei nu trebuie să fie jucăria celor de altă credință. Se impune să fie transferat acolo, unde va fi în siguranță și va avea întregul său prestigiu. Situația ortodoxiei este foarte rea. De multe ori cu amărăciune mă gândesc unde eram și unde am ajuns. Este o decadență, căreia trebuie să-i punem sfârșit”. Altădată se putea compara măreția bisericii noastre orientale cu cea catolică. Multe secole Bizanțul a fost un îndreptar al lumii din punct de vedere al civilizației. Ce era pe vremuri biserica ortodoxă! Se impune reforma în biserică! Trebuie să reformăm, să schimbăm unele lucruri, pășind și noi conform spiritului secolului și al științei.

Noi nu înțelegem să evaluăm, ci trăim într'un anahronism grosolan. Ne gândeam să facem o operă de salvare, să convocăm un sinod panortodox. Din nenorocire împrejurările sunt contrari și nu ne permit aceasta. Astăzi biserica ortodoxă trece prin momente grele și trebuie să facă față. Vedeți, că suntem nevoiți să apelăm la alții, la protestanți de exemplu”.

Am dat în întregime această părere a șefului bisericii ortodoxe române, care confirmă pe deantregul spusele noastre și pe care desigur vom mai avea prilejul s'o utilizăm în lupta noastră pentru adevăr și lumină.

puncte luminoase. Aceasta îi făcea impresia unei draperii funebre bătută cu cuie de aur, pe care i-o țineau întinsă deasupra capului său. Într'aceea vorii alergau pe ceriu mânați de un vânt plin și în curând dispărură după orizont. Ismail, care le urmărea cu interes alergarea nebună, avea senzația, că împreună cu ei au dispărut și toate nădejdele sale de viitor.

Era ora, când totul se odihnește pe pământ și când Somnul, fratele Morții, pleacă sub jugul său biruitor mulțimea ființelor vii. Singură Ioana veghia și se ruga, ca sub presimțirea unei arătări divine...

Calea laptelui își desfășurase într'aceea toată întinderea eșarpei sale presărate cu aur. Bolta cerească, scânteind de mii de focuri, devenise o grandioasă capelă în plină splendoare. Îmbrăcat cu învălișul său de zăpadă cași cu o haină a nevinovăției, pământul evoca imaginea grațioasă a unui întâiu comunicant. Messia putea să vină. Natura, cel mai mare templu consacrat divinității, era gata să primească pe Regele său.

Deodată, Ioana scoate un țipet și oblindu-se de jumătate arată cu degetul o stea, care întunecând cu strălucirea sa pe toate celelalte, înainta spre Betleem, asemenea unei sulite de foc dealungul spațiului, oprindu-se în împrejurimile micului oraș: „Crăciunul! Crăciunul! strigă Fecioara! S'a născut fiul lui David, promis de atâta vreme părinților noștri! Priviți cum palpită toată în acest moment de o bucurie neașteptată, cum lucește ceriul de o strălucire neobișnuită! Ah! Să alergăm! Să mergem cât mai repede să ne închinăm regelui lui Israel!”

Forțându-și mersul, se grăbesc spre Betleem, care, sub învălișul său alb, crescă tot mai mult în ochii lor. Lunecă mai mult decât merg pe zăpada, ce-i ca un covor neted, și ajungând la intrarea orașului se opresc înaintea unei peșteri, strălucind toată de lumina dinlăuntru.

Cei doi bărbați ridică cu grijă pe tinăra fată, făcându-i din mâinile lor înclășate un scaun. Tremurând de emoție, pătrund în incinta sacrată. În fundul peșterii, pe o grămadă de paie un nou-născut, înfășurat în scutece și culcat. Lângă el, un bărbat și o femeie, care îl contemplantu reculeși. Un gând comun agită sufletul lor: Este dar aici Regele atotputernic, care avea să redea Israelului splendoarea sa de mai înainte?... Dar iată că, scăpând din mâinile lor printr-o alunecare ușoară, Ioana a atins pământul și înaintează fără greutate și fără sprijin către Copil. — Inima sa curată a văzut pe Dumnezeu!

La apropierea ei, noul-născut deschide ochii, surăde și cu mânuțele lui schițează un gest de binecuvântare a tinerei fete. Aceasta, afară de sine de bucurie, se pleacă, își așează buzele pe picioarele divine și în această sărutare își dă sufletul, asemenea unui crin al văilor, care sub arșița unui soare prea ferbinte își pleacă capul și moare într'o sară de vară...

Ismail și bătrânul au căzut în genunchi. În aer se auzea cântec de harfe și fășăit de aripi. Ingerii duc la ceriu sufletul tinerei fete, întonând apoi în toate colțurile universului cântarea, pe care o repetă pe pământ oamenii de bunăvoie: „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu!”

A. V—e. M—n.

NOUL ABONAMENT.

Ținând seamă de urcările continue ale tuturor prețurilor, a trebuit să fixăm abonamentul pe 1924 în următoarele sume:

Pe un an 120 Lei

Pe 6 luni 60 Lei

Pe 3 luni 30 Lei

Hotărându-ne pentru această urcare mai însemnată, cerută de faptul, că în cursul anului trecut cheltuelile de tipar au sporit cu aproape 100%, am făcut-o cu gândul nestrămutat că—orice s'ar întâmpla—în cursul anului 1924 să nu mai urcăm abonamentul, fiindcă atari urcări, supărătoare în sine, fac și administrației greutăți foarte mari.

Rugăm deci de nou pe toți cari știu să ne aprecieze munca și înțeleg, că acest organ, pus exclusiv în serviciul intereselor mari ale bisericii noastre, nu-i iertat să dispară, să ne dea și pe viitor tot sprijinul material și moral, făgăduindu-le, că precum în trecut vom căuta și de aici încolo să ne facem cât mai deplin vrednici de dânsul.

Red. și Adm. „Unirea”.

Unificarea calendarului. În ședința din 28 Dec. 1923, mitropolitul-primat a adus în discuția Senatului hotărârea sf. Sinod luată la 13 Noemvrie 1923 în chestia calendarului religios. Fără multă discuție ea a fost luată pur și simplu la cunoștință, exprimându-se prin rostul dlui ministru de culte bucuria pentru introducerea acestei reforme, care „va avea urmări favorabile nu numai în viața bisericească, ci și în viața socială și economică a țării.” Episcopii bisericii noastre — dupăcum a spus-o și p. canonic Dr. V. Macaveiu în Senat — încă din vara trecută au hotărât introducerea noului calendar, așa că începând cu ziua de 1/14 Octomvrie 1924 ambele biserici românești vor avea sărbătorile deodată cu acele ale conțesiunilor, cari se orientează după calendarul gregorian.

Dupăce însă Sinodul a ținut să dea acestei unificări un substrat de aranjament particular, care va aduce totuși uneori mici deosebiri în fixarea zilei de Paști, lăsăm să urmeze aici în întregime hotărârea luată.

Ea are următoarele puncte:

1. Știut fiind, că între anul astronomic-solar și între anul civil-calendaristic există o diferență, care în curs de veacuri a devenit simțitoare, cauzând atât în viața religioasă și socială cât și în cea economică a Statului și popului, mari perturbațiuni și pagubă morale și materiale, sf. Sinod constată *necesitatea îndreptării calendarului Iulian*, azi în uzul bisericii ortodoxe creștine și decide ca această îndreptare să se facă având un caracter propriu.

2. Constatându-se că *data equinoctiului de primăvară*, stabilit de către primul Sinod ecumenic dela Niceia pe ziua de 21 Martie, în urma diferenței dintre durata anului solar și dintre durata anului calendaristic, a rămas îndărât la 8 Martie, arătând o întârziere de 13 zile, sfântul Sinod decide îndreptarea acestei greșeli în ceea ce privește trecutul prin suprimarea acestor zile, ca să fie equinoctiul de primăvară iar precum s'a hotărât de sfinții părinți dela Niceia (anul 325).

3. În ce privește viitorul, se menține modul de calculare a Calendarului Iulian, după care, tot al patrulea an e bisect. Vor exista deci — ca și până azi — două feluri de ani: ani comuni cu 365 zile și ani bisecți cu 366 zile. Tot al

patrunea an va fi bisect. Dar anul solar nu este precis de 365 zile și un pătrar, ceea ce să justifice a adăoga tot la patru ani încă o zi întreagă; ci anul solar este cu 11 minute, 14 secunde, 02 mai scurt. Această diferență face în 128 ani o zi întreagă; în 900 ani face 7 zile. Indreptarea pe viitor a acestei diferențe se va face la anii seculari prin o nouă omisiune de zile după următorul calcul:

Dintr'un ciclu de 900 ani, 7 ani vor fi comuni și numai 2 bisecți; și anume ani bisecți vor fi acei ani seculari, cari divizați cu 9 vor da un rest de 2 sau 6. Astfel din grupul de 9 ani seculari, 2000—2800, ani bisecți vor fi numai anii 2000 și 2400, iar ceilalți ani seculari 2100, 2200, 2300, 2500, 2600, 2700 și 2800 vor fi socotiți ca ani comuni, deși unii dintre ei împărțiți cu 4 nu dau nici un rest; deci după regula generală ar trebui să fie bisecți, de 366 zile. După această regulă lungimea medie a anului civil va fi de 365 zile, 5 ore, și 48 minute, deci în concordanță aproape desăvârșită cu lungimea medie a anului solar, reducându-se diferența anuală la 2 s. 02, pe când după calculul astronomului Lilius de pe vremea Papei Gregoriu al XIII-lea diferența este de 26 s. 02. Astfel calendarul nostru este mai perfect. După hotărîrea sf. Sinod în curs de 800 ani între calendarele azi în uzul lumii creștine nu va fi în această privință nici o diferență.

4. Cu privire la *serbarea Paștilor* se mențin principiile și dispozițiile canonice, stabilite de întâiul Sinod ecumenic dela Niceia. În temeiul acestor principii și dispoziții canonice Paștile se serbează în prima Duminică după luna plină, care urmează equinoctiului de primăvară. Considerând, că după calendarele creștine azi în uz, calcularea lunii pline este neexactă (cu 5 zile mai târziu), pe viitor va fi hotărîtor momentul, în care luna plină ce urmează după equinoctiul de primăvară se arată deasupra sfântului Mormânt al Domnului din Ierusalim.

Iar dacă s'ar întâmpla ca data serbării Paștilor astfel stabilită, să concadă cu păsca ebreiască, în acel caz serbarea Paștilor noastre se amână pe Duminica următoare, cum prescriu dispozițiile canonice.

5. *Sărbătorile fixe* și zilele fixe din cursul săptămânii, apoi numărul lunilor și al zilelor din săptămână, rămân la locul lor, întocmai ca azi.

6. *Așezarea glasurilor*, o sveltinelor cu Evangelia Utreniei, a Apostolului și a sfintelor Evanghelii dela Liturghie, rămân, ca și până acum în legătură cu serbarea Paștilor.

7. *Data începutului acestui calendar se stabilește pentru luna Octomvrie, anul 1924, devenind 1 Octomvrie ziua de 14 Octomvrie.*

Ca dispoziție tipiconală de ordin intern, sf. Sinod dispune, ca sfinții din cele 13 zile ale lunii Octomvrie a Calendarului actual, în anul 1924 să se serbeze în mănăstiri în tot atâtea zile consecutive, ce urmează după 14 Octomvrie, iar în bisericile parohiale se vor prăznuși toți deodată în ziua de 14 Octomvrie.

8. Hotărîrea sf. Sinod se comunică celor patru Patriarhate ale bisericii ortodoxe și sfintelor Sinoade ale bisericilor autocefale naționale, pentru a se obține consensul întregii biserici ortodoxe, una sfântă, sobornicească și apostolicească.

9. Universitățile din capitalele statelor ortodoxe (Atena, Belgrad, București, Pulcova) vor fi solicitate prin sf. Sinoade ale bisericilor ortodoxe din respectivele state, ca să calculeze *data lunii pline astronomice ce urmează după 21 Martie* pentru un period de cel puțin 25 ani, după meridianul ce trece prin Ierusalim și datele să se comunice prin mijlocirea sf. Sinoade Patriarhiei ecumenice din Constantinopol.

În caz de necesitate delegații universităților vor putea fi convocați de către Patriarhie la o conferință comună pentru unificarea datelor.

Citiți și răspândiți:

□ "UNIREA!" □

Pentru școlile Blajului.

Apelul părintelui mitropolit Vasile către elevii și elevele Blajului.

— Cu 100,000 Lei în capul listei. —

Din prilejul sărbătorilor Nașterii Domnului, I. Preasfințitul Mitropolit Vasile al Blajului a trimis în toate părțile Țării sute de Apeluri, chemând la contribuire pentru școlile Blajului, în frunte cu foștii lor elevii și eleve, pe toți cari doresc ca aceste școli să nu piară, ci mai vărtos să aibă puțința de-a se desvolta potrivit cu noua lor situație. Dela vorbe se trece deci la fapte. Se caută a se aduna prin colectă publică sumele neapărat de lipsă, pe cari Blajul nu le poate avea de aiurea.

Vremurile sunt grele și criza de bani este apăsătoare, dar cu toate acestea suntem siguri, că cuvântul de chemare al părintelui mitropolit nu va fi cuvântul celui ce strigă în pustie.

*

Apelul este următorul:

De multe ori mi-s'a dat prilejul să vorbesc cu foști elevi și eleve a-i școlilor din Blaj. Cu drag își aduceau aminte de zilele petrecute pe băncile acestor școli și în internatele de aici. Nu era aceasta o simplă plăcută reminiscență a zilelor din tinerețe, cari ne fac să iubim locul, pe care, prin munca depusă și bucuriile gustate, l-am făcut al nostru, ci era o recunoștință față de institutele Blajului. Era recunoștința pentru învățăturile și bunele moravuri primite și pentru luminoasele pilde de jertfă văzute, cari le-au dat mai apoi putere în lupta vieții. Cuvintele lor erau tot atâtea certificate de recunoștință, date școlilor și institutelor din Blaj.

Aceste simțeminte de recunoștință îmi dau și mie puterea morală, ca, arătându-ți situația actuală a institutelor din Blaj, să cer și dela Dta un certificat despre aceste școli.

Institutele de învățământ și de educație din Blaj, atât de cercetate în trecut, azi sunt cu adevărat asaltate. Localurile lor însă, destul de încăpătoare pe vremuri, de câțiva ani încoace sunt absolut insuficiente. Cu durere în suflet trebuie să respingem, an de an, sute și sute de elevi și eleve, cari bat la porțile școlilor și internatelor noastre — din lipsa de încăperi.

Plasarea unor institute în localuri improprii — pe cari însă vor trebui să le părăsească — n'a ajutat aproape nimic. Nesmintit va trebui deci să zidim, și încă în primăvara ce vine, baremi un institut mai mare, mai ales pentru educația fetițelor — căci ele sunt mai lipsite. Prin ridicarea lui se vor ușura institutele prea îngreuiate și vom putea primi, dacă nu pe toți, cel puțin o parte din sutele de elevi și eleve respinși în trecut.

Mitropolia din Blaj însă, pe lângă toată durerea, ce o simte, nu poate înlătura acest neajuns. Singur numai din puterile sale, ea nu poate ridica nici măcar un institut, fie el cât de modest. Devaluarea banilor, pecari i-a avut și exproprierea moșiilor, în condițiile cunoscute, i-au paralizat aproape toate puterile.

De aceea, încrezându-mă în meritele acestor institute și sprijinit pe manifestațiile de recunoștință, am crezut de bine, ca fost elev al școlilor din Blaj, iar azi patronul lor, să apelez la frații mei, foști elevi și ei, cerându-le un certificat, dacă cred că e bine, ca spiritul românesc și creștinesc din trecut al școlilor din Blaj să dăinuiească și în viitor, și încă în masse mai mari.

Nu pomenesc diferitele ajutoare în bani, în pâine, în cărți, în medicamente gratuite, în taxele bagatele ale internatelor ori în alte înlesniri, primite aproape de fiecare fost elev al școlilor din Blaj, pentru că toate acestea s'au dat gratuit și din curată dragoste pentru întărirea și înaintarea neamului. Nu voiu respinge însă daniile acelora, cari, vrând să răsplătească dragostea cu dragoste, ar vrea să restituie acestor institute, ajunse acum în strâmtoare, ajutoarele primite. Nici nu vreau să eschid dela această acțiune a recunoștinții pe acei binevoitori ai școlilor din Blaj, cari, dacă n'au beneficiat direct, s'au împărtășit baremi indirect de binefacerile acestor școli.

Ținta Apelului de față este, ca astăzi, când toate se precupețesc și se pun în cumpăna intereselor personale, noi foștii elevi ai școlilor din Blaj și binevoitorii lor să dăm dovadă, că știm prețui meritele și știm să fim recunoscători. Și, dacă înaintașii noștri au știut să se jertfească pentru noi: îmbogățindu-ne cu cunoștințe aproape gratuit și dându-ne localuri; să fim și noi milostivi față de urmași. *Să ridicăm din recunoștință* — contribuind fiecare cu cât ne îngăduie puterile și cu cât ne trage inima — *adăposturi corâspunzătoare pe seama fraților mai mici, ori poate chiar pentru fiii și nepoții noștri.* Să fie noul Institut, Institutul recunoștinții.

Din parte-mi ofer spre acest scop neînsemnatele-mi cruțări de 100,000 Lei, făcute din venitele-mi extrem reduse de până acum și pe viitor voiu da câte 50,000 Lei în fiecare an, până voiu trăi.

Implorând binecuvântarea Dlui peste toți ceice vor contribui cu obolul lor benevol la lucrul bun, pe care îl facem spre mărirea Lui, am rămas

Blaj, la 22 Decemvrie 1923.

binevoitor frate și părinte

Dr. Vasile Suci,

fost elev al liceului din Blaj,

Arhiepiscop și Mitropolit gr.-cat. român de Alba-Iulia și Făgăraș.

□ □

Din durerile Ardealului.*)

— Școlile Blajului. — Datoria statului de a le ajuta. —

Cu melancolia adevărilor triste și dureroase am notat nu demultă vreme în acest loc soarta de vitregă uitare și părăsire, în care a fost și e lăsat Blajul nostru. Am spus atunci, că acest cuib asupra căruia năprasnice vânturi și-au încercat puterea distrugătoare, tinzând să-l spulbere ca nici urmă să nu-i rămâie, astăzi stă așa cum a rămas după cea din urmă vijelie: uitat de toată lumea, aruncat în neșire într'un colțisor, pe lângă care puternicii zilei trec doar în fuga acceleratului. Desigur, că dacă s'ar fi putut trece pe altă parte, nici acesta n'ar fi atins marginile oropsitului sat dela încheietura Târnavelor și civilizația tehnică ar fi inconjurat din bine formulate motive centrul, unde totuși se făcea și se face cea mai splendidă civilizație: a sufletului. Am spus atunci, că în marea și bogata Țară Românească, pentru înfăptuirea căreia Blajul și-a înscris aportul său bogat în oameni și fapte — satul acesta care adăpostește numai inimă și gândire românească — e tot așa de părăsit și tot așa de pierdut ca și pe vremea când el era cel mai usturător ghimpe pe trupul fostei Țări Ungurești și că slujitorii cărții aruncați aici nu de mâna soartei — cu care știu să se birue la nevoie — ci de dragostea lor de a-și pune munca de fiecare zi alături de a marilor dascăli cari au împodobit pe vremuri catedrele modestelor școli ale Blajului — își trăiesc viața lor în cea mai primitivă din formele ei materiale, fără a avea cele mai elementare din conforturile cari s'ar cere cu deplină justificare — ci din condițiunile în cari se poate trăi modest, ca în primele vremuri ale vieții unui târgușor...

Și am mai spus, că se comite o nelegiuire atunci când nu i se dă acestui Blaj, pe care istoria românească îl va pune hotărât și fără pic de șovăire la locul ce i-se cuvine — un ban din cei mulți cari se scurg în cifre fantastice și din cari Blajului de i s'ar da a sutamia parte — s'ar achita o datorie veche de onoare, pe care Țara Românească trebuia demult să o plătească.

Nu știu ce răsunset au avut acele rânduri și nu știu dacă cei chemați să îndeplinească datoria asta sfântă către Blaj — s'au gândit măcar asupra acestui lucru. Nu știu dacă le-a venit în minte cine și ce a fost satul Târnavelor pentru Ardeal și că dascălii și sulele de copii cari învață carte în zidurile bătrâne ale școlilor lui — merită să aibă o viață mai bună. Imi închipui că problemele vânturate zi după zi de pretentioșii magi ai puterii aruncă o răutăcioasă și obrasnică umbră asupra acestor treburi mici. Iar Blăjenii — acești oameni crescuți și trăiți în școala îndelungei lăbdări — tac și petecesc de pe o zi pe altă zi ce pot și de unde pot îmbrăcăminte existentă a atâtor sute de elevi, cari vin la Blaj să cunoască deodată cu cartea — și viața cu greutatea ei.

— Desigur — că dacă mâna celor ce pot să fie întins cu părintească grijă spre Blaj cu binecuvântata intenție de a-l scoate din părăsirea-i tristă, s'ar ști și s'ar publica. Căci mentalitatea care stăpânește pe cei cari au dat-o înainte către vechile noastre cetăți de luptă, desigur că nu e din acele alese, cari știu că achitarea unei datorii de onoare se face neted, fără

mult sgomot, dar cu atât mai mare atenție pentru achitarea întregii datorii, ci e dintre acelea cari știu să facă sgomot de teatru în jurul fiecărei mici și neînsemnate polițe plătite...

Deci s'ar ști dacă s'ar face ceva. *Dar nu se știe nimic — nu s'a făcut nimic.* Blajul poate să continue a fi satul oropsit de-altădată, cu același notar la cârma administrativă, cu aceleași butoaie cu apă sălcie, cu aceleași lampe de gaz ostenite și cu aceiași oameni resemnați. De ce atâta vorbă în jurul lui? Are și el un liceu ca atâtea alte, o teologie, o școală normală, să-și vadă de ele și să nu turbure atmosfera de grozave eforturi ale refacerii cu ridicolele-i cereri...

Că profesorii lui de astăzi — aceiași cari au împlinit și eri aceleași locuri de cinste — n'au nădejdea unei pensii, căci guvernul le-a refuzat sprijinul — asta nu importă. Că intelectualul, care și-a mâncat tinerețe și sănătate în cea mai grea poziție a frontului nostru cultural de pe vremuri și că și-a îngropat iluziile și nădejdiile anilor de bărbăție în glia mașteră a muncii pentru neam — aceasta nu contează. Acum, tocit și atacat de toate laturile de nevoile bătrâneții și a vremurilor grele, poate să se lase liniștit în nădejdea pensiei de 1000, adică una mie lei pe an — pe care i-o poate da cu anevoiasă cruțare biserica. Căci statul n'are bani pentru asta. Să se fi făcut liceu de stat, atunci da. Profesorii ar fi fost împrăștiați la fiecare alegeri prin toate colțurile Țării Românești și guvernele și-ar fi plimbat rând pe rând cetele de partizani pe la catedrele școlilor din Blaj.

Un an, doi, și faima acestor școli bătrâne s'ar fi prăvuit cum se prăvuiește orice lucru dat pe mâna prea multor meșteri, cu prea multe feluri de gândire.

Se putea pretinde dela dascălii Blajului, să-și lase, acum în Țara Românească, postul pe care nu l-au lăsat în vremuri de prăpăd? Se putea să plece părăsind zidurile cari au cuprins zeci de ani din munca lor și cari au văzut perindându-se, an de an, generații de tineret viu purtat pe calea adevărului și a slovei românești de ei? Nu, nu se putea ceea ce nu s'a putut face atunci când închisoarea de stat, suspendarea și alte argumente de acest fel bătău zilnic la ușa școlilor din Blaj. Atâta drept și-au câștigat desigur acești oameni ca să-și petreacă zilele de fericită întrupare a visurilor istorice acolo unde sunt legați de întreaga lor viață.

Deci școlile Blajului, au rămas confesionale, cum au fost. *Confesiunea a fost creatoarea și susținătoarea lor, ea va fi și va rămânea și în viitor.* Pe vremea Ungurilor — statul făcea oferte strălucite cu regularitate plictisitoare — cerând să sprijinească școlile Blajului. Era o problemă a găsi răspunsul potrivit pentru refuz. Dar, a fost refuzat întotdeauna, deși nu odată refuzul era o reală primejdie. Azi? — lucrurile s'au schimbat. Școlile Blajului cer și statul le refuză?

Exproprierea moșiilor vlădiciei a tăiat scurt posibilitatea oricărui ajutor, pe care biserica îl întindea până acum.

Poate ar fi fost mai multă binecuvântare, dacă se lăsau acele moșii, ca să se poată gospodări mai departe școlile. Dar bine e și așa, să nu se reproșeze tendințe feudale Blăjenilor, însă dacă considerațiunile de ordin agrar au dictat măsura asta, sunt considerațiunile de ordin istoric, național, școlar, de o însemnătate cel puțin tot așa de mare, cari dictează că *statul are datorințe față de școlile Blajului*, de școlarii lui cari sunt copii de azi ai preoților, învățătorilor și țăranilor ardeleni și bărbății de de mâine ai tagmei intelectuale, precum și față de dascălii Blajului cari stau în ajunul bătrâneții cu sufletul desnădăjduit. Fără ezitare, e

de datoria celor în drept să aranjeze cu o clipă mai curând soarta școlilor și a dascălilor din Blaj, căci altcum generațiile tinere, istovite de pe acum de greutatea traiului primitiv vor fi azi mâine o tristă ilustrație, iar dascălii o dovadă grăitoare a felului cum ne știm îngriji de apostolii fără nume ai cărții românești.

Românii din Ardeal cer și pretind să se facă pentru Blaj cel puțin începutul unei acțiuni de îndreptare ca pe deoparte să se facă dovada în fața streinilor că ne știm prețui vechile cetăți ale culturii și a școlii, iar pe de altă parte să se reverse asupra dascălilor și școlarilor Blajului căldura sufletului românesc, recunoscător și darnic, cum a fost întotdeauna.

Tiberiu Vornic.

Crăciunul în apocrife

de Prof. Augustin Popa.

Ultimele veacuri dinainte de Hristos și primele veacuri creștine au fost vremuri de frământări religioase fără seamăn. Apa vie a cărților sfinte n'a ajuns să potolească pia curiozitate a credincioșilor, setea după miraculos și neastâmpărul sufletelor, cari doriau să cunoască și dovedească limpede toate tainele religiei, de cele mai multe ori greșit înțelese. Atunci s'au îmbrăcat în haina sacră a revelațiunii născocirile fantastice ale unor autori necunoscuți și legendele aprinse în închipuirea poporului. Așa s'au născut apocrifele: cărți vechi, scrise de autori necunoscuți, în titlu și cuprins imitând Scriptura și carti, chiar din acest motiv, au fost socotite pe alocurea de sfinte.

Deși nu sunt inspirate, și cu toată mulțimea de fantasmagorii și fabule scâlciate ce cuprind, importanța lor este foarte mare. Ici-colo s'a rătăcit în ele, de sigur, și câte-un veritabil mărgăritar al tradițiunii. În tot cazul ne pun în lumină sufletul veacurilor respective, credințele, dorurile și toată ideologia lor. Astfel ne fac posibilă și o mai bună înțelegere a cărților noastre sfinte. — Și din punct de vedere curat literar găsim în ele lucruri de mare preț și un nesecat izvor de inspirație poetică.

Din apocrifele creștine o bună parte se ocupă cu copilăria lui Isus, despre care evangeliile canonice spun foarte puțin. Din acestea lăsam să urmeze câteva frânturi, ca lectură de Crăciun.

* * *

Nașterea lui Isus în peșteră.

(Iosif și Maria) călătoriau (spre Betleem) pe o vreme friguroasă foarte, într'o zi de iarnă: 21 a lunii tebeth, 6 Ianuarie. Pe la ora 6, zi de Joi, au sosit într'un ținut pustiu, unde pe vremuri fusese orașul împărătesc: Betleemul. Maria a zis atunci către Iosif „Coboară-mă de pe animal; copilul mă face să sufăr“...

În sfârșit, Iosif a găsit o peșteră mare... și a dus pe Maria acolo. A lăsat, la intrare, pe fiul său Iosif, iar el a plecat să caute o moașă.

Și cum mergea, a văzut că pământul se ridică, iar cerul s'a coborât în jos. Și și-a ridicat mâna să prindă locul de întâlnire. În jur a văzut, cum deodată toate elementele au rămas încremenite, năuce; aerul nu s'a mai mișcat și vânturile și-au încetat suflarea; paserile s'au oprit în sbor. Privind spre pământ a văzut... un olar, care frământase lutul și cerca să-și împreune, în aer, mâinile, cari nu voiau să se apropie. Toate aveau privirile așintite în sus. A văzut și turme cu păstori: nu mergeau, nu înaintau, nu pășteau. Ciobanul și-a ridicat bâta să lovească în cârlan, dar a rămas încrămențit, cu mâna întinsă, sus în aer. A mai văzut un puvoiu de apă oprit între

*) Sub acest titlu a apărut, în numărul din 29 decembrie 1923 al ziarului „Adevărul“, un al doilea articol al dlui Tiberiu Vornic despre școlile Blajului, care a legătură cu acțiunea I. Preasfințitului Sale mitropolitului Iasile, este de o actualitate deosebită și de aceea îl am aici în întregime. N. R.

răpe, și cămilele la pășune s'au oprit cu buzele pe iarbă; nu mâncau. Astfel, în ciasul când a născut fecioara sfântă, toate elementele au rămas ținute în atitudinea lor.

Privind în depărtare, Iosif a văzut o femeie coborând din munți, cu un vâl mare aruncat pe umeri. El îi iese în cale și o salută. Iosif zice: „Femeie, de unde vii și unde mergi?... Care îți este numele?” Femeia răspunde: „De ce mă întrebi de nume? Eu sum Eva, mama dintâi a tuturor oamenilor. Am venit ca să-mi văd cu ochii mântuirea“. Auzind aceasta, Iosif s'a mirat de minunile ce a văzut.

Sosiți, ei s'au oprit la distanță, la intrarea peșterii. Deodată au văzut bolta cerului desfăcându-se și o lumină vie s'a răspândit de sus; un stâlp de văpaie se îndrepta spre peșteră și un nor luminos a încins-o. Și se auziau glasuri de ființe fără trup, de îngeri sublimi și spirite cerești; se auziau cântările lor neîntrerupte, căci glasurile lor răsunau într'una, preamărind pe Dumnezeu. (Ev. infanției — versiunea armeană c. — 8).

Fuga în Egipt.

Leii și leoparzii i-se închinău și li însoțeau în pustie. Ori încotro mergea Maria și Iosif, ei mergeau înainte arătând drumul, și plecându-și capetele se închinău lui Isus. În ziua întâi, când a văzut Maria leii și fiarele apropiindu-se, s'a speriat foarte. Dar micul Isus, privind senin în fața ei, i-a zis: „Nu te teme, mamă, căci nu vin să-ți facă rău, ci să-ți slujască“. Așa a împrăștiat frica din inimile lor.

Iar leii mergeau alături de ei, împreună cu boii și asinii, cari purtau cele trebuincioase, și nu le făceau nimica, deși mergeau laolaltă; ei erau blânzi în mijlocul oilor și mieilor aduși din Iudea. Mergeau prin mijlocul lupilor și nu se temeau de nimic, și nimănui nu i-s'a întâmplat nici un rău. Atunci s'a împlinit ce s'a zis prin profetul (Is. 55, 25): „Vor paște lupii cu mieii, leul și boul împreună vor mânca paie“.

* * *

În ziua a treia dela plecare, Maria s'a ostenit de arșița cumplită a soarelui din pustie și văzând un palmier a zis către Iosif: „Să mă odihnesc puțin la umbra lui“. Iosif o duce îndată la palmier și o coboară de pe animal. Cum ședea Maria, a văzut vârful palmierului încărcat de fructe, și a zis către Iosif: „Mi-ar plăcea, dacă s'ar putea, să gust din fructele acestui palmier“. Iosif îi răspunde: „Mă mir de vorbele acestea, când vezi cât e de înalt arborele...“

Atunci micul Isus, șezând senin în brațele mamei sale, a zis către palmier: „Plecă-te, arbore, și înviează pe mama mea cu fructele tale“. La aceste vorbe palmierul numaidecât și-a plecat vârful până la picioarele Mariei și au cules fructele, din cari s'au înviorat cu toții. Și a rămas plecat și după ce s'au cules toate fructele, așteptând să se ridice la porunca aceluia, la a cărui vorbă se încovoiasă. Atunci a zis Isus: „Ridică-te, palmierule, prinde putere, și fii asemenea arborilor mei, cari sunt în paradisul tatălui meu.“ Și îndată s'a ridicat...

În ziua următoare, când să plece la drum, Isus întorcându-se spre palmier a zis: „Îți dau, palmierule, privilegiul, ca una din crengile tale să o ducă îngerii și să o sădească în paradisul tatălui meu. Și îți dau binecuvântarea aceea, ca tuturor, cari vor birui în ceva luptă, să li-se zică: „ați dobândit laurul (palmierul) biruinții...“ (Ev. Pseudo-Matei, c. 19. 20. 21).

* * *

De-aici s'au dus la sicomorul, care se chiamă azi Matarieh. (c. 10 km. dela Cairo). Aici Isus a făcut să iasă un izvor, în care sf. Maria i-a spălat haina. Și din sudoarea D.

Hristos, stoarsă (din haină) în locul acesta, a răsarit balsamul. (Ev. infanției, arabă; c. 24).

Din copilăria lui Isus, în Nazaret.

Într'o zi, după ce împlinise șapte ani, Isus se juca cu micii săi tovarăși, copii de vrâsta lui. Își petreceau făcând din lut tot felul de figuri mărunte: asini, boi, păsările ș. a. Fiecare era mândru pe istețimea sa și își lăuda isprava. Isus le-a zis micuților: „Priviți figurile pe cari le-am făcut; le voiu porunci să umble“. Copiii au zis: „Doar nu vei fi tu fiul lui Dumnezeu?“

Deci Isus a poruncit (figurilor) să umble și ele au început îndată a sări. Apoi le-a chemat îndărăt și au venit. A făcut Isus și figuri de paseri și vrăbii mici. Le-a poruncit să zboare, și-au sburat; să se oprească și ele s'au așezat pe mâna lui. Le-a dat să mănânce și au mâncat, să bea, și au beut... (Ev. infanției, versiunea arabă, c. 36).

* * *

La câteva zile, Isus se juca pe terasa (coperișul plan) unei case. Unul din copiii, cu cari se juca, a căzut de pe coperiș și a murit. Ceialalți, văzând aceasta, au fugit. Isus a rămas singur.

Venind părinții copilului mort au pus vina pe Isus, că el le-a făcut copilul să cadă...

Isus s'a coborât îndată de pe terasă, s'a oprit lângă corpul mortului și a strigat cu glas mare: „Zeno (căci așa îi era numele), scoală și spune-mi: eu te-am făcut să cazi?“ Și copilul s'a ridicat numaidecât și a zis: „Nu Doamne, tu nu m'ai făcut să cad, dar tu m'ai înviat“. Și toți privitorii au fost cuprinși de mirare. Părinții copilului au preamărit pe Dumnezeu pentru minune și s'au închinat lui Isus. (Ev. lui Toma. c. 9).

Revistă bisericească.

Gazetele anunță, că din prilejul sărbătorilor Nașterii Domnului, sf. Părinte al Romei ar fi adresat dlui Poincaré premierul republicii franceze, o cerere de amnestie pentru victimele din Ruhr și că acesta ar fi satisfăcut cererea.

Spre marea bucurie a credincioșilor noștri din crângul „Coadă Teleacului“, aparținător parohiei Feiurd, s'a binecuvântat acolo la sf. Nicolae din partea păr. protopop Dr. Elie Dăianu din Cluj, biserica pe care le-au cinsti-o credincioșii din Fildul de mijloc. Curând după aceasta (în zilele de 21—3 Decemvrie) li-s'au ținut și misiuni populare, sub conducerea păr. canonic Dr. Iuliu Florian, cari au pecetluit definitiv revenirea acestor credincioși — turburați mai dăunăzi de „Băznogii“ Preasfințitului Ioan dela Cluj — în sinul bisericii noastre.

Frumoase rezultate au avut și misiunile populare din Feldru (eparhia Gherlei), ținute în zilele de 21—3 Decemvrie din partea păr. canonic Dr. V. Bojor și a păr. Dr. T. Malaiu, profesor de teologie, multă vreme se va pomeni la Feldru și jur de aceste zile de prasnici.

Multe lucruri bune ni-se scriu despre mișcările religioase din ultimele trei luni ale parohiilor noastre din jurul Orăștiei. Incepând cu minunata serbare a sfințirii steagului reuniunii de cântări „Lyra“ din Cugir (21 Septemvrie), și trecând apoi în registru, sfințirile de clopot din Balomir (30 Sept.) și din Sibiușelul vechiu (21 Oct.), sfințirea solemnă a bisericii din Folt (8 Nov.) și atât de bine reușitele misiuni populare ținute la Romos (8—11 Nov.) și Castău, au fost în părțile acesteia însemnate momente de viață bisericească,

a căror amintire nu se va șterge curând. Pestro tot o nouă viață se resimte pare-că prietunimoleni în sinul bisericii noastre, lăsându-ne să privim cu cele mai bune nădejdi la viitorul culne așteaptă.

Catolicii englezi pregătesc pentru primăvară un mare pelerinaj național la Ierusalim și alte locuri sfinte ale Palestinei. Scopul acesta guvernul le-a pus la dispoziție două vapoare din cele mai mari, cari printr'undult special ai guvernanților vor putea avea pe catartul principal în toată vremea flămurpapală. Plecarea va fi la sfârșitul lui Februarie. La reîntoarcere pelerinii se vor opri la Roma spre a primi binecuvântarea papală.

Dintr'o corespondență mai lungă reținem următoarele: La sf. Nicolae s'au împlinit șase ani dela înființarea parohiei noastre din Brașov. Din prilejul acesta s'a aranjat acolo un mic jubileu, sărbătorindu-se după vrednicia memoria marelui mecenat Ioan M. Moldovan, prin dania de 30,000 coroane a căruia s'a putetemelia acestei parohii, care prin grija și osteneala conducătorilor ei, clerici și mireni amintind între aceștia cu deosebire pe d. Maică Popa și pe actualul primcurator d. Emil Scăciaciu — s'a întărit foarte mult în timpul d'urme. Un spirit de înălțătoare solidaritate stăpânește azi pe toți credincioșii noștri din Brașov (cari au trecut binișor peste 1000), așa în locul smeritei capele de astăzi nu pesemult o frumoasă biserică, ridicată la loc de frunte a orașului, va vesti acolo puterea viață a bisericii române unite.

Declinându-și Conzistorul mitropoliei ortodoxe din București competența de-a se pronunța în cauza „ereziei“ preotului I. Popescu dela biserica „Cuibul cu barsă“, chestiunea se va transpune Sinodului. În jurul ei s'a încișo interesantă polemică gazetărească între scriitorii D. Nanu și G. Galaction, așa că eventual osândire a păr. Popescu, în favorul căreia înscriu tot mai mulți apărători, nu va fi lipside orice urmări.

Nemulțumiți cu situația, în care se află acum sub autoritatea duhovnicească a chiparhiilor respective, călugării ortodocși dela vechiul regat, în frunte cu cei dela mănăstir „exemptă“ Cernica, au pornit o mișcare însemnată, cerând respectarea vechilor dreptastatornicite în hrisoave domnești, ca să-și poată alege singuri pe stareții și starițele mănăstirilor sperând că pe această cale vor putea schimbastarea tristă, în care se găsesc astăzi. Mișcatur lor este însă rău văzută și fiindcă un congres al tuturor călugărilor, ce urma să se țină pe cursul acestui an, a fost zădărniciț, stăruințelor merg într'acolo ca să se aproabe aclemăcar un congres al stareților.

Pe urma unui raport al profesorului Ioan nom Nazarie, publicat într'un număr recent al ziarului „Adevărul“, facultatea de teologie din București a admis, ca și fete să poată fi înscrise la teologie. Raportul relevă foarte bine rolul femeii în societatea creștină, arătându că e necesar ca ea să aibă o cât mai bună educație religioasă, dar a deschide în acest scop și pentru femei porțile teologiei, carea definitiv este o școală de preoție, la care se vor putea fi admise, miroasă binișor a protestantism. — Ori doară s'a speriat facultatea de la Mica Vălenii de munte?!

Pentru primăvară (primele zile după Iașmineca Tomii) se plănuește la București:

congres al profesorilor de religie ortodoxi și uniți (?), când se vor debate următoarele chestiuni: 1. Unificarea învățământului religios și estinderea lui în toate școlile. 2. Programul. 3. Metoda de predare. 4. Practica religioasă.

Știri mărunte.

Din prilejul sfințelor sărbători ale Nașterii Domnului facem și de astădată cele mai bune urări tuturor prietenilor și cititorilor noștri.

Personale. Ieri sara, pâr. Mitropolit VASILE s'a reîntors la reședință.

— Preaveneratul Ordinariat de Gherla a numit pe pâr. Ioan Maxim de adm. la Bidiu, pe pâr. Lazar Gherghel de adm. la Bred, pe pâr. Romul Lemeni de adm. la Coaș, pe pâr. Teodor Oprea de cooperator la Vireag, pe pâr. Simeon Pop de adm. la Gărdani, pe pâr. Ovidiu Lupan de adm. la Băița, pe pâr. Nicolae Costin de adm. la Dealu-mare, pe pâr. Nicolae Coste de adm. la Recea, iar pe pâr. Virgil Trușășu de adm. la Sudurău.

Pastorala de Crăciun a Preasfințitului Iuliu al Gherlei ne-a sosit abia cu puțin înainte de încheierea foii, așa că n'am mai putut s'o utilizăm în acest număr. Părțile mai însemnate din ea le vom da însă în numărul proximo, până când sperăm să putem avea și pastoralele celorlalte două eparhii.

O nouă enciclopedie catolică în Statele Unite. Redactorii atât de bine îngrijitei Enciclopedii catolice americane (Catholic Encyclopaedia), ale cărei 15 volume sunt de un real folos pentru toată lumea americană, se gândesc acum la continuarea acestei opere, plănuind să scoată sub titlul „*Universal Knowledge*” (Știința universală) o nouă serie de volume cari să fie o vrednică întregire a Enciclopediei. Lucrarea e plănuită tot în 15 volume și e vorba ca ele să fie terminate în 5—6 ani. Cele mai cunoscute nume de scriitori americani, cari s'au asociat la această nouă operă americană sunt o deplină garanță că ea va satisface toate așteptările.

Locale. În zilele de Crăciun va predica **M. Preasfințitul mitropolit Vasile** și anume în ziua primă la catedrală, iar în ziua doua la biserica parohială.

— Sub conducerea profesorului Haneș, un grup de vre-o 70 elevi secundari din București au pornit, acum în cap de iarnă într'o *escursie științifică*, atingând Dumineca trecută și Blajul nostru. În după amiaza zilei liceul nostru de băieți a aranjat în cinstea lor o șezătoare plăcută cu felurite puncte susținute învrăstat de elevi din București și de ai noștri. Profesorul Ștefan Pop a arătat cu acest prilej situația precară a școlilor Blajului, îndemnând pe elevi că din prilejul sărbătorii Crăciunului să se pună și ei cu toții și cu tot dinadinsul în serviciul acțiunii pornite de pâr. mitropolit Vasile, colectând pentru aceste școli. — Dela noi excursioniștii au plecat, a doua zi, la Alba-Iulia.

— Sâmbăta trecută s'a ținut o *a doua seară* a cercului româno-francez, cu un program exclusiv francez susținut — cu excepția unui singur punct — în întregime de elevii și elevele școlilor noastre. Cum însă aceștia nu sunt membri ai clubului, multă lume a găsit această seară, și credem că pe dreptul, nepotrivită cu scopul pe care poate să-l aibă acest club.

Conferențele-pure scutite de taxă. Ministerul de finanțe, Serviciul spectacolelor a trimis de curând o circulară, prin care face cunoscut, că începând dela 1 Ianuarie 1924 toate conferențele-pure, adică fără alt spectacol (ca teatru, cinema, muzica, dans ș. a.) sunt scutite de orice taxă de spectacol, cu condi-

țiunea ca conferența să aibă un fond cultural sau științific și ca beneficiul material să fie destinat spre scopuri culturale ori de filantropie. La atari conferențe se admit și proiecțiuni luminoase, cari au legătură directă cu subiectul conferenței.

Un obicei macedo-român. În revista foarte interesantă „*Peninsula Balcanică*” (Ianuarie 1924) citim următoarele: „În ziua de anul nou (sf. Vasile) Aromânii în locul Plugușorului, pe care îl găsim la Daco-Români, practică un alt obicei, așa zisul *Liguciaril'i* sau *Aruguciaril'i*, a cărui descriere e următoarea. Toți aruguciarii se constituiesc în cete, unele mai mari, altele mai mici, dar întotdeauna fără soț, cum e și la Călușerii dela Daco-Români. Se travestesc apoi felurit, după localitate. Unii se îmbracă în baine de căpitan, alții se fac arapi, alții în chipuri de animale ș. a. În Tesalia—Epir, prin sate, din întreagă ceata numai câțiva se travestesc, pe când ceilalți se mulțumesc numai să poarte câte o mască spre a nu fi cunoscuți, și servesc la purtatul obiectelor în care poartă darurile ce capătă dela stăpânii caselor unde se duc. Toți sunt însă înarmați cu măciuci sau săbii de lemn, afară de căpitan și bubair, cari poartă sabii adevărate. Acasta, bubairul, sau bubușarul, mai este îmbrăcat peste tălăgan și cu clopote de diferite mărimi. Uneori poartă clopote și întreagă ceata.”

În atențiunea contribuabililor. Administrația financiară din Aiud ne roagă să publicăm următoarele: Tipăriturile necesare pentru declarațiile de impunere pe anul 1924 se pot avea la percepțiile fiscale și la debitele de tutun. Termenul de prezentare a acestor declarații este dela 1 Ianuarie până la 31 Ianuarie inclusive și se pot înainta la percepțiile fiscale, ori, în lipsa acestora, la secretariatele comunale (cercuale). Cei ce nu vor face atari declarațiuni se expun sancțiunilor prevăzute în art. 105 al legii pentru unificarea contribuțiunilor directe.”

† **Pâr. Alexiu Berinde**, arhidiacon onorar și paroh în Seini (eparhia Gherlei), unul din cei mai vrednici preoți ai generației de ieri, s'a stins la 26 Decembrie 1923, în anul 79 al vieții și 55 al preoției sale cinstitute. La prohodul oficiat de 12 preoți în frunte cu pâr. protopop Alexandru Băban din Baia mare, delegatul Consistorului gherlan, au participat toate autoritățile locale și județene și foarte multă lume din părțile acelea. — Fie-i partea cu dreptul!

Concurs. P. V. Ordinariat de Gherla publică, cu termenul de 31 Ianuarie c. concurs la parohiile *Nicula* (prot. Secului), *Suciu de sus* (prot. Lăpușului) și *Seini* (prot. Seinelor), iar cu termenul de 15 Februarie la parohiile *Drighiu* (prot. Valcău), *Peciu* (prot. Crasna) și *Păgliza* (prot. Lugerdii).

Telefonul „Unirii.”

C. Feurd Mulțumim pentru cele comunicate. Noi rugăm pe Dumnezeu, ca din mult încercății noștri frați din crângul numit „Coada Teleacului” să facă cei mai buni credincioși, cari răsplata, ca pentru statornicia lor, să poată fi socotiți în fruntea altora. — Amănuntele le vom mai utiliza poate cu alt prilej.

„**Neamul Românesc**”. București. Fiind DV. aderenti ai școlii de stat, aveți desigur tot dreptul să combateți părerile noastre, cari militează pentru școala confesională. Nu sunteți însă în drept a băni sentimentele noastre românești, făcând aluzii răutăcioase la ceea ce nime, de bunăcredință, nu poate scoate din scrisul nostru mai recent privitor la chestia școlară. Vă rugăm deci și pe DVoastră, să cunoașteți, că „împrejurările politice mai favorabile” dela cari așteptăm mai multă înțelegere pentru școala confesională a Ardealului, vor sosi nu atunci, când dușmanii din afară ne-ar strica vreedată România întregită, cum insinuați DVoastră, ci — atunci când la cârma țării vor ajunge oameni cu mai mult simț de dreptate și legalitate, de cum sunt cei de astăzi. Se vor găsi aceștia în cadrele partidelor existente, foarte bine! Dar dacă acestea n'ar putea să ni-i dea, se vor forma grupări nouă și „împrejurările politice” dorite de noi tot au să vină odată.

M. Sibiu. Am citit și noi anemicul scris filoprotetant al pâr. E. Stoica, care nu înțelegem cum a ajuns să polemizeze chiar el cu d. Ghibu. Era poate indicat să o facă altcineva și atunci am fi găsit poate și noi momente noi de discuție, cari să aducă înainte chestiunea.

Inchiziția și alte obiecte de muzeu, pe cari pâr. Stoica le-a scos de nou la lumină pentru a speria lumea și a o păstra pe seama ortodoxiei, nu le mai putem însă discuta, fiindcă a o face ar însemna să „batem apa în piua”. Și nu credem că o va face nici d. Ghibu.

Dr. C. Arad. Ne-ar plăcea să ne spuneți, dacă scrisul DV. mai recent din „T. R.” și din „B. și Șc.” este într'adevăr o convingere a DV. — pe care V'am cunoscut mult mai obiectiv până acum — ori doar e numai o diversivune, pe care o încercați pentru a abate atenția lumii dela mișcarea pornită de d. Ghibu în favorul „unirei bisericilor”. Dela răspunsul ce ne veți da, atârână — ca să vorbim și noi ca în parlament — dacă ne vom ocupa, ori nu, de ieșirile DV. mai nou împotriva bisericii noastre.

V. Alba-Iulia. Da, am citit și noi cele scrise mai nou de „Infrățirea” referitor la biserica reformată din Sântimbru. N'avem însă nici o cunoștință, că această biserică ar fi fost preluată de „autoritățile românești gr. catolice”, sub cari nu se poate înțelege decât Consistorul din Blaj. Or, aici stăpânește părerea că bisericile nu pot fi expropriate și că ele nu pot trece în folosul altei confesiuni decât cu învoirea aceleia, căreia aparțin.

Of. par. Lăpușul unguresc. Mulțumim pentru susprăsolvire.

Dr. M. Gherla. Primit. Merge scrisoare.

Subsemnatul mulțumește tuturor prietenilor și cunoscuților cari l-au condolat din prilejul morții mult regretatei sale soții *Maria n. Pop*, întâmplată la 11 Decembrie 1923.

Racovița, 2 Ianuarie 1924.

Valeriu Florian

paroh—vprotopopul Arpașului.

Oficiul parohial gr. catolic. Tușin.

Nr. 110—1923.

Concurs.

Întreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la *edificarea bisericii gr. cat. din Tușin* (protopopiatul Cătina — județul Cojocna, plasa Șarmaș) prin aceasta se re cerează să-și înainteze ofertele în scris însoțite de cautiunea de 20,000 lei adică douăzeci mii lei, la subscrisul oficiu parohial gr. cat. cel mult până la 15 Ianuarie 1924, ora 12, când se va ține licitația minuendă.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Operatele despre aceste lucrări și anume: formularul de contract, condițiunile de edificare, preliminarul de spese și, planul aprobat de Preaveneratul Consistor Mitropolitan la 28 April 1923 sub Nr. 1664 se pot studia zilnic la oficiul parohial gr.-cat., între orele 8—12 și 2—4.

Tușin, la 12 Decembrie 1923.

Emil Pop
paroh gr.-catolic.

Vasile Deac
curator primar.

(96) 3—3.

Important de știut

Cu deosebire pe timpul *schimbărilor climatice de toamnă*.

Fața crepată ori înăsprită de vânt, mâinile ori alte organe alterate de frig, revin la normal, devenind albe și frumoase, prin miraculosul *Preparat patentat alui Dr. Biró*

Crema — Floarea-Reginei

Borcan de probă Lei 18
Borcan mare „ 25
Săpun — Floarea-Reginei „ 20

Rheuma, ischias și alte maladii provocate de frig se vindecă prin *Preparatul patentat alui Dr. Biró*

„CASTANIN”

— *Extract de castane* — *Prețul Lei 20.*

Depozit principal: *Farmacia Dr. Biró*
Cluj Piața Unirii 6.

Se poate avea și la toate farmaciile mari și la droguerii!

(86) 4—12.

CINGULE

de lână, roșii și negre, în orice lungime și lățime se pot avea — după modelul aflător la Librăria seminarială din Blaj — prin păr. VICTOR GERGELY din Ghimeșfaget, județul Ciuc.

(95) 3-3

VASILE HOZA

SIBIU, PIAȚA HUET Nr. 6.
(fost Grand magazin).

Pe lângă tot felul de articole aparținătoare branșei de manufactură, sfetere de lână pentru bărbați, femei și copii, barcheturi, bazmale, satinuri cu flori pentru căptușeală, lîngerii și mărfuri mărunte, se găsesc

Odăjdii bisericesti și prapori

din cele mai bune materii elvețiene, în toate culorile potrivite rânduelii bisericii noastre.

Prețuri foarte convenabile.

(98) 1-3

CLOPOTE

Și obiecte bisericesti fără bani,

garantate
pentru 50 ani
găsiți numai la:
prima fabrică
de clopote din
România mare

Frații D. W. Popescu & Comp.

Strada Ioan Maiorescu Nr. 9.

BUCUREȘTI. (70) 14-52

Furnizorii Curții Regale și al sfintelor mitropolii, episcopii și biserici din România : : : mânia întregă. : : :

ATELIER DE PICTURĂ
BISERICESCĂ

VIDOR & MĂGOJAN

DEJ, Strada N. Iorga 24.

Se primesc spre execu-
tare: picturi de bi-
serici, iconostase
: : prapori. : :

Se pot comanda răstigniri
artistice, cari se trimit și prin
* * * * *
postă. * * *

(42) 13-26.

Librăria Seminarului teologic greco-cat. în Blaj.

Carti bisericesti.

	Lei
Apostolul, sau faptele și epistolele ss. Apo- stoli f. 4., leg. în piele	200—
Euhologiu, leg. în pânză	120—
Liturghier, leg. în pânză	120—
Orologier, leg. în pânză	120—
Octoih mic, 80 leg. simplu	50—
Pentecostar mic, 80 leg. simplu	50—
Octoih și Pentecostar, legat într-una	75—
Prohodul Domnului, Nostru Isus Hristos	4—
Psaltire, broș., simplă	50—
Trlod, cu călcăiu de piele	280—
Rânduiala sf. Ungeri, carea se cântă de un preot	2—
Evagelia, cr. leg. în pânză cu călcăiu de piele	300—

Strajnic, ciril, crudo 10 lei., legat 60—

Antologion sau Mineiul, care cuprinde în sine slujbele dumnezeieștilor sărbători, ale Născătoarei de Dumnezeu și ale sfinților peste an după rânduiala bisericii răsăritului de legea grecească,

Tomul I. cr. 120 leg. în pânză cu călcăiu de piele 350—

Tomul II. III. cr. 160 leg. în pânză cu călcăiu de piele 500—

Acatistier, carte de rugăciuni, leg. —

□ □

□ □ RECLAMA □ □

::: este sufletul comerțului :::

„Unirea“

Nu-i iertat să lipsească de pe masa nimănui.

Abonamente se pot face oricând!

REUMATISMUL

gutta, artritismul, durerile de picioare, de mâini, dureri de șeale etc. se vindecă radical cu Reumasol Vorel pomadă antireumatismală, Urotisana ceai diuretic și Thermovata Vorel, vată antireumatismală. Se găsește la drog. și farm. — Contra mandat postal de Lei 70 se trimite întreg tratamentul fără altă cheltuială, la care se adaugă gratuit broșura: Cum se vindecă Reumatismul și Gutta. Dep. FARMACIA VOREL PIATRA-N.

Important pentru toți Institutorii și Învățătorii

CHESTIUNI METODICE

VOLUMUL I

CUPRINZÂND:

Metodica Scris-Cititului și a celorlalte materii ajutătoare

DE STEFAN VELOVAN

profesor de pedagogie la școala normală de învățători din Craiova

MARIN FLORESCU și ILIE JIANU

Institutori din Craiova, foști institutori la școala primară de aplicație a școlii normale de învățători din Craiova.

De vânzare la toate librăriile sau la Editura „Scrisul Românesc”, Craiova.

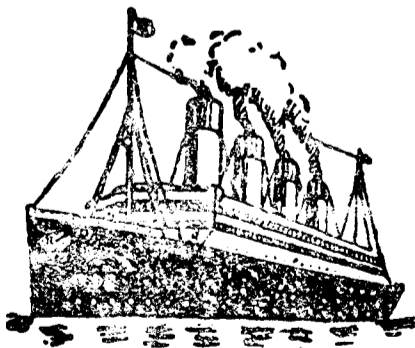
ROYAL MAIL LINE □ PACIFIC LINE □ UNION CASTLE LINE

FONDATA IN ANUL 1839.

Celea mai nouă și moderne vapoare cu trei și patru elici.

CANADA in și AMERICA

Vaporul
„OHIO“
pleacă în
Halifax
Canada
din Cher-
bourg în 7
Februar
1924.

Vaporul
„Orduna“
pleacă în
Halifax
Canada
din Ham-
burg Cher-
bourg în 29
Febr. 1924.

Călătorește comod și cu vapoare luxoase, rapide, cine merge în

Brazilia, Argentina, Uruguay, Peru, Chile, Cuba, Mexico,
Africa de sud și Apusană etc. etc.

(81) 12-50

In fiecare săptămână pornesc vapoare din

Hamburg, Southampton, Liverpool,
Cherbourg, La-Rochelle - Pa-Lice.

Cereți deslușiri cu încredințare pentru viza pașapoartelor sau alte formalități dela „Compania Tranzit” București, Calea Griviței 153. Sucursala Timișoara, Hotel Corona. Bani trimiși din America, Canada și Argentina îi aveți în timp de 8 zile fără nici un onorar.